

Súd: Okresný súd Námestovo
Spisová značka: DK-2P/64/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5422201497
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Kňazúrová
ECLI: ECLI:SK:OSNO:2023:5422201497.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Námestovo sudkyňou JUDr. Renátou Kňazúrovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: R. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, maloleté dieťa zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín, dieťa rodičov - matka: Natália F., rod. U., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom H. V., M. U. XXXX/X, t.č. bytom H. V., Y. Q. XXXX/XX a otec: R. V., nar. XX.XX.XXXX, s trvalým pobytom H. V., t.č. bytom L. XX, v konaní o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Otec R. V., nar. XX.XX.XXXX, je povinný prispievať na výživu mal. R. F., nar. XX.XX.XXXX, sumou XXX,- eur mesačne, vždy do každého 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky W. F., rod. U., nar. XX.XX.XXXX, počnúc dňom XX.XX.XXXX.

II. Vo zvyšnej časti súd návrh matky zamietá.

III. Tým sa mení rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 8P/69/2019 zo dňa 28.11.2019, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.12.2019 vo výroku o výživnom na mal. R. F..

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1/ Návrhom doručeným tunajšiemu súdu osobne dňa 29.11.2022 matka žiadala, aby súd zaviazal otca R. V. prispievať na výživu maloletého R. F., nar. XX.XX.XXXX v sume 250,- eur mesačne vopred vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého dieťaťa počnúc dňom vyhlásenia rozsudku.

2/ Matka návrh odôvodnila tým, že od posledného určenia výživného došlo nielen k všeobecnému nárastu životných nákladov, ale aj k podstatnému zvýšeniu výdavkov maloletého dieťaťa. Matka v návrhu uviedla, že dieťa navštevuje 9. ročník základnej školy, osobnostne sa rozvíja, má čoraz viac záľub a záujmov, ktoré so sebou prináša aj nutnosť ich financovania. Okrem toho matka poukázala aj na skutočnosť, že maloletý navštevuje krúžok karate, kde chodí aj na celoslovenské súťaže, ktoré sú taktiež spojené s finančnými nákladmi. Ďalej v návrhu uviedla, že je evidovaná na Úrade práce a poberá len prídavky na dve deti a náhradné výživné, keďže otec maloletého dieťaťa určené výživné neplatí a ani sa o syna nezaujíma. Všetky náklady hradí matkin manžel Y. F.. K návrhu pripojila prvú stranu rozhodnutia Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 8P/69/2019-66, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 28.12.2019, rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín (ďalej len ÚPSVaR DK) o nároku na náhradné výživné zo dňa 21.10.2020 a oznámenie ÚPSVaR-u o zaradení občana do evidencie uchádzačov o zamestnanie.

3/ Uznesením sp. zn. 2P/64/2022-12 zo dňa 01.12.2022 bol maloletému R. ustanovený opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Dolný Kubín.

4/ Lustráciou v rezorte Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky súd zistil, že Trestným rozkazom sp. zn. 7T/13/2021-156 zo dňa 05.05.2021 bol otec maloletého dieťaťa uznaný vinným zo spáchania prečinu Zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona, s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona voči maloletému R. F., nar. XX.XX.XXXX.

5/ Na pojednávaní uskutočnenom dňa 26.01.2022, na ktorom otec maloletého R. nebol prítomný, aj napriek tomu, že predvolanie na pojednávanie mu bolo riadne doručené vrátane návrhu a príloh, ani svoju neúčast' na pojednávaní neospravedlnil, bol prítomný opatrovník maloletého dieťaťa a matka, ktorá zotrvala na svojom podanom návrhu v celom rozsahu. Uviedla, že platí poplatok v školskej jedálni v sume 33,- eur, od 01.01.2023 je to 50,- eur. Ďalej uviedla výdavky spojené s členstvom v športovom krúžku karate, ktorý maloletý navštevuje, a to: členské v sume 50,- eur, štartovné v sume od 12,- po 20,- eur a cestovné, čo je rôzne podľa miesta konania súťaže. Výdavky na nákup športového oblečenia - kimono a rôzne chrániče a rukavice, uviedla v sume 50,- a 35,- eur ročne, dioptrické okuliare pre maloletého, ktoré kupuje raz za dva roky, posledné kúpili za sumu 120,- eur. Syn chce študovať na strednej škole a zrejme pôjde na strednú odbornú školu s maturitou v Dolnom Kubíne - Kňažia. Navrhovateľka má tiež ďalšie dieťa, dcéru, ktorej otcom je jej manžel Y. F. a s touto dcérou bola na predĺženej rodičovskej dovolenke do konca roka 2021 vzhľadom na jej zhoršený zdravotný stav a covidové opatrenia. Od 01.01.2022 je evidovaná na ÚPSVaR Dolný Kubín ako uchádzačka o zamestnanie, dávku z ÚPSVaR nepoberá, bola na aktivačnom v rozmedzí troch dní, za čo dostane 23,- eur. Poberá náhradné výživné v sume 100,- eur, keďže otec dieťaťa si vyživovaciu povinnosť neplní. Jej manžel je živnostník, príjem má okolo 730,- eur mesačne, žijú v prenájme, za byt platí nájom 580,- eur mesačne vrátane všetkých energií, za internet v byte platí 17,- eur mesačne. Synovi dobíja kredit na mobilný telefón v sume 5,- až 7,- eur mesačne, tiež poberá prídavok na dve deti v sume 60,- eur. Navrhovateľka sa vyjadrila, že vie, že otec dieťaťa nemal žiadne výrazné zdravotné obmedzenia, ktoré by mu bránili pracovať, tiež má vedomosť o tom, že mal pracovať v Nemecku a vždy, keď sa podávalo trestné oznámenie pre zanedbanie povinnej výživy, dlhované výživné uhradil. Naposledy jej zaplatil 500,- eur ako dlhované výživné, ktoré ale musela vrátiť štátu. Za rok, čo bola v evidencii uchádzačov o zamestnanie si robila rôzne rekvalifikačné kurzy, jej vzdelanie je technicko-administratívny pracovník, ide o strednú školu s výučným listom bez maturity. Matka súdu predložila: potvrdenie o nákupe okuliarov, potvrdenie o platení karate, potvrdenie o návšteve školy, faktúry za kúpu kimona, potvrdenie o štartovnom, faktúra o nákupe rukavíc a chráničov, zmluvu o nájme bytu, výpis z účtu o platení nákladov súvisiacich s bývaním, poplatok v školskej jedálni, doklady o nákupe oblečenia, ročné zúčtovanie dane Y. F., poplatok za platenie internetu, rozhodnutie o priznaní náhradného výživného a faktúru o nákupe air-softových pomôcok. Vzhľadom ku skutočnosti, že otec sa daného pojednávania nezúčastnil, súd odročil pojednávanie za účelom výsluchu otca maloletého cestou dožiadaného Okresného súdu Humenné.

6/ Dňa 22.05.2023 bola súdu doručená zápisnica dožiadaného Okresného súdu Humenné o výsluchu otca, na ktorom uviedol, že súhlasí so zvýšením výživného pre maloletého R. na sumu 200,- eur mesačne od právoplatnosti rozhodnutia o návrhu na zvýšenie výživného pre mal. R.. Uviedol, že jeho mesačný príjem je vo výške 590,- eur v čistom a s platením výživného 200,- eur mu pomôže jeho družka, s ktorou žije. Uviedol, že nad rámec doteraz stanoveného výživného na mal. R. neprispieva. Platí výživné pre dcéru v sume 200,- eur mesačne, spolu s družkou platia náklady na bývanie v rodinnom dome, ktorý vlastní jeho družka, na stravu prispieva v sume 150,- eur mesačne, má dlhy, ale nevie presne uviesť, či sú to splátky dlhu alebo exekúcie a nevie uviesť ani ich presnú výšku, výdavky na lieky nemá. Nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, motorové vozidlo ani hnuťelné veci väčšej hodnoty.

7/ Na pojednávaní uskutočnenom dňa 27.06.2023, na ktorom bol prítomný kolízny opatrovník a matka maloletého, otec maloletého sa opätovne na pojednávanie nedostavil, matka uviedla, že s výškou výživného ako chce platiť otec po 200,- eur mesačne súhlasí. Od posledného pojednávania sa u nej zmenilo to, že si založila s.r.o., kde vystupuje ako jedna osoba a konateľ zároveň, s príjmom 50,- eur mesačne. Naďalej poberá náhradné výživné v sume 100,- eur mesačne, lebo otec si vyživovaciu povinnosť neplní. Matka predložila súdu výpis z obchodného registra a potvrdenie o príjme, tiež rozhodnutie o prijatí maloletého na strednú školu. Kolízny opatrovník navrhol súdu určiť výživné na mal. R. v sume 200,- eur mesačne, nakoľko zvýšenie výživného je v záujme maloletého dieťaťa.

8/ Okrem výsluchu rodičov, súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s rozsudkom Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 8P/69/2019-66 zo dňa 28.11.2019, právoplatným dňa 28.12.2019, s rodným

listom maloletého R. F., s rozhodnutím ÚPSVaR DK o nároku na náhradné výživné zo dňa 21.10.2020, oznámením ÚPSVaR-u o zaradení občana do evidencie uchádzačov o zamestnanie, s trestným rozkazom sp. zn. 7T/13/2021-156 zo dňa 05.05.2021, právoplatným dňom 05.05.2021, so správami ÚPSVaR, SP a mesta Dolný Kubín podanými na rodičov, zápisnicou o výsluchu otca maloletého dožiadaného súdu Humenné zo dňa 18.05.2023, s dokladmi predloženými matkou na pojednávaní a s ďalšími dokladmi založenými v spise.

9/ Vykonaným dokazovaním bol zistený nasledovný skutkový a právny stav:

Naposledy bolo výživné na mal. R. upravené rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 8P/69/2019-66 zo dňa 28.11.2019, právoplatným dňom 28.12.2019, ktorým súd určil otcovi mal. R. povinnosť platiť na výživu maloletého sumou 100,- eur mesačne vždy do každého 20. dňa v mesiaci vopred k rukám matky mal. dieťaťa počnúc od 25.09.2019. V čase uvedeného rozhodnutia bol maloletý R. žiakom 6. ročníka Základnej školy v Dolnom Kubíne, chodil na krúžok karate a hrával futbal. So svojím vlastným otcom sa nestretával a podľa jeho vyjadrenia ho ani nepoznal.

10/ V súčasnosti má maloletý R. 15 rokov, navštevuje 9. ročník základnej školy, má čoraz viac záľub a záujmov, navštevuje krúžok karate, chodí aj na celoslovenské súťaže. Od septembra tohto roku nastúpi na strednú odbornú školu polytechnickú v Dolnom Kubíne-Kňažej. Matka bola od 01.01.2022 evidovaná na ÚPSVaR-e ako uchádzačka o zamestnanie, v súčasnosti si matka založila s.r.o. s príjmom 50,- EUR mesačne. Naďalej poberá náhradné výživné v sume 100,- EUR mesačne a prídavky na deti na maloletého R. a dcéru Y.. Otec sa o svojho syna nezaujíma, nie je s ním v žiadnom kontakte, lebo nemá dobrý vzťah s jeho mamou. Od 01.08.2020 je uvedený ako povinná osoba na žiadosti o náhradné výživné, ktoré poberá matka maloletého R..

11/ Podľa § 26 ZoR, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

12/ Podľa § 62 ods. 1 až 5 ZoR, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

13/ Podľa § 75 ods. 1 ZoR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

14/ Podľa § 78 ods. 1 ZoR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15/ Obligatórnym zákonným hľadiskom pri určovaní výšky výživného je osobný výkon starostlivosti, ktorý zákon o rodine nepochybne kladie na roveň finančnému zabezpečeniu výživy (uznesenie ÚS SR z 10.11.2011, sp. zn. IV.ÚS 489/2011). Zmyslom a účelom bežného výživného poskytovaného rodičom na základe povinnosti určenej ustanovením § 62 zákona o rodine je pokrytie všetkých aktuálnych mesačných potrieb dieťaťa. Súd preto určuje bežné výživné v takej výške, ktorá bude zodpovedať preukázateľným mesačným výdavkom potrebným na uspokojovanie potrieb dieťaťa bez toho, aby po ich uhradení vznikli ďalšie finančné rezervy, inými slovami, bežné výživné nemá slúžiť na vytváranie peňažnej úspory určenej na budúce, ešte neexistujúce výdavky dieťaťa, ale na jeho súčasnú „spotrebu“.

16/ § 78 ods. 1 ZoR umožňuje zmeniť výšku výživného, ak sa zmenia pomery, z ktorých sa vychádzalo v čase poslednej úpravy výšky výživného. Ak sa preukáže zmena pomerov na strane oprávneného alebo povinného, zákon umožňuje prelomenie prekážky res iudicata a následnú zmenu vyživovacej

povinnosti (jej zvýšenie, zníženie alebo zrušenie). Podstatnou náležitosťou je tak zmena pomerov, ku ktorej môže dôjsť na strane jedného účastníka, prípadne i na oboch stranách. Môže ísť o objektívne alebo subjektívne skutočnosti, najčastejšie o zmenu výšky príjmov, výdavkov, majetkových pomerov, či náraz výdavkov oprávneného dieťaťa v súvislosti so zmenou stupňa školskej dochádzky, zmenou zdravotného stavu, či výrazného nárastu bežných výdavkov z dôvodu vyššieho veku dieťaťa. Aby k vydaniu nového rozhodnutia došlo, je potrebné, aby išlo o zmenu pomerov závažnejšieho charakteru, nie je prípustné, aby boli právoplatné súdne rozhodnutia menené len pre nepodstatnú zmenu pomerov. Či je zmena pomerov podstatná sa zisťuje porovnaním pomerov, ktoré existovali v čase posledného rozhodnutia o výške pomerov s aktuálnymi pomermi a súd posudzuje či zmena pomerov tvrdená navrhovateľom skutočne nastala a dosahuje dostatočný stupeň intenzity.

17/ Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že v tomto prípade je zvýšenie výživného dôvodné, pretože sa podstatne zmenili pomery na strane maloletého dieťaťa. Je všeobecne známe, že došlo k zvýšeniu cien nielen potravín, ale aj drogérie a ostaných vecí potrebných pre starostlivosť o maloleté deti. Naposledy sa rozhodovalo o výživnom pre mal. R. takmer pred 4 rokmi. Matka preukázala, že u mal. Jana sa zvýšili výdavky na úhradu jeho potrieb v súvislosti s tým, že dieťa je vekovo staršie, navštevuje posledný ročník druhého stupňa základnej školy a od septembra bude navštevovať strednú odbornú školu Polytechnickú v Dolnom Kubíne. Nosí okuliare, matka má na dieťa zvýšené výdavky aj v súvislosti so športovou činnosťou (maloletý chodí na krúžok karate). Súd prihliadol aj na nepriaznivé pomery matky, jej možnosti a schopnosti podieľať sa finančne na výdavkoch mal. Jana sú obmedzené, pretože má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k dcére z manželstva. Od 01.01.2022 bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie v Dolnom Kubíne, v súčasnosti si založila spoločnosť na podnikanie, avšak jej príjem z podnikania predstavuje sumu 50,- eur mesačne a prídavky na dve deti v sume 120,- eur mesačne a náhradné výživné v sume 100,- eur. Otec ostal v konaní nečinný, bez ospravedlnenia sa nedostavil na pojednávania, svoje pomery nepreukázal, dostavil sa na výsluch dožiadaného súdu v Humennom, na ktorom sa vyjadril, že súhlasí s platením výživného na maloletého R. vo výške 200 EUR mesačne. Výživné dlhé obdobie neplatil v dôsledku čoho bol opakovane trestne stíhaný za prečin zanedbania povinnej vyživovacej povinnosti. Naposledy bol trestným rozkazom sp. zn. 7T/13/2021-156 zo dňa 05.05.2021 uznaný vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy s uložením trestu odňatia slobody v trvaní 30 mesiacov so skúšobnou dobou v trvaní 3 roky do 20.05.2024 s probačným dohľadom a povinnosťou uhradiť dlhované výživné. Otec sa vyhýba uzavretiu pracovného pomeru na pracovnú zmluvu, čo vyplýva aj z lustrácie v SP (posledný prac. pomer evidovaný v roku 2015) ako aj z toho, že nie je vedený na úrade práce v evidencii nezamestnaných. Podľa jeho vyjadrenia z výsluchu dožiadaným súdom nechcel označiť zamestnávateľa pre ktorého pracuje, uviedol len, že pasie kravy ako sezónny pracovník. Súd poukazuje na to, že otec má široké pracovné možnosti, prácu môže vykonávať na Slovensku aj v zahraničí, nakoľko z dokazovania súdu vyplýva, že v čase posledného rozhodovania súdu sa otec prevažne zdržiaval pracovne v Nemecku a nemá v starostlivosti žiadnu osobu na neho odkázanú. (žije s družkou, ktorá mu podľa jeho vyjadrenia pomôže s platením výživného). Otec je v produktívnom veku, neboli u neho zistené žiadne objektívne prekážky, ktoré by mu neumožňovali pracovať, sám vo výsluchu uviedol, že zdravotné problémy nemá a s platením výživného v sume 200,- eur na mal. R. súhlasí. Súd je toho názoru, že je v možnostiach a schopnostiach otca platiť na mal. R. výživné v sume 200,- eur mesačne a výživné v tejto sume je postačujúce vzhľadom na vek a potreby maloletého a zodpovedá kritériám ustanoveným v § 62 ods. 3, 4 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

18/ O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Námestovo, písomne v dvoch vyhotoveniach (§ 355 ods. 1 v spojení s § 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa musí okrem všeobecných náležitostí podania stanovených v § 127 ods. 1, 2 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, jeho podpísania a uvedenia spisovej značky tohto konania) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z

akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§ 62 ods. 2 CMP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona - zákon č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia (§ 376 ods. 1 CMP). Na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je miestne príslušný súd, v obvode ktorého má maloletý bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom (§ 371 ods. 1 CMP). Podľa tejto časti sa postupuje pri výkone rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Matka a kolízny opatrovník sa po vyhlásení rozsudku práva odvolania vzdali.